ПРАВИЛНИК О ШАХОВСКИМ СУДИЈАМА ШАХОВСКОГ САВЕЗА ВОЈВОДИНЕ

I КАТЕГОРИЈЕ ШАХОВСКИХ СУДИЈА

Члан 1.

Ради правилног и стручног спровођења шаховских такмичења и јединствене примене Правила игре ФИДЕ, осталих правилника и прописа ФИДЕ, Статута и правилника Шаховског савеза Србије и Шаховског савеза Војводине, уведено је звање шаховски судија.

Члан 2.

Категорије шаховских судија су, почев од најниже:
а) Општински шаховски судија,
б) Регионални шаховски судија,
ц) Национални шаховски судија, НА
д) ФИДЕ судија, ФА
е) Међународни шаховски судија ИА .

Члан 3.

Звање шаховског судије стичу чланови ШС Србије који су навршили 18 година старости, положили одговарајући испит и испунили услове предвиђене овим Правилником. Судије међународног ранга морају бити старије од 21 године.

Члан 4.

Звања шаховских судија су доживотна. Изузетно шаховски судија може изгубити звање због нарочито тешког дисциплинског прекршаја.
Судија који не плаћа чланарину не сматра се чланом судијске организације и не може се делегирати да суди на такмичењима . Судија који напуни 75 година живота може судити мечеве трећег,четвртог и петог(ранга Срб) у лигама Војводине а не може бити главни судија на Другој лиги Србије група Војводина, на Појединачном првенству Војводине и на Финалу екипног Купа Војводине.

II ОРГАНИЗАЦИЈА ШАХОВСКИХ СУДИЈА ВОЈВОДИНЕ

Члан 5.

Радом и организацијом шаховских судија руководи комесар за суђење Шаховског савеза Војводине. Именује га Извршни одбор ШСВ Комесар има мандат 4 године и може бити опозван .

Члан 6.

При општинским шаховским савезима могу постојати одбори судија општинског савеза који делегирају судије за такмичења у својој надлежности или ово раде координатори лига а такође могу иницирати и уз сагласност комесара суђења ШС Војводине, организовати семинаре за стицање звања општинског и регионалног судије а такође и саветовања судија.

Члан 7.

Комесар за суђење сазива састанак судија, руководи истим и спроводи одлуке састанака.

Члан 8.

Закључци и одлуке Одбора судија ШС Војводине или комесара обавезни су за све општинске организације шаховских судија.

Члан 9.

Задаци комесара нарочито су:

- координација рада и сарадња са савезним и општинским судијским организацијама,
- аутентична тумачења Правила игре ФИДЕ и правилника и одредаба ШСС и ШСВ везаних за судијску делатност,
- Аутентична тумачења Правила игре Фиде врши у сарадњи са бар још двојицом судија интернационалног звања које он изабере.
- организација саветовања и семинара о актуелним питањима судијске организације,
- организација семинара, течајева и испита за националне судије, те утврђивање и припрема програма за исте у складу са овим Правилником,
- именовање чланова испитних комисија, именовање предавача на семинарима
- додељивање звања националног судије и предлагање кандидата за међународне судије,
- одређује судије за савезна и покрајинска такмичења, сусрете државних репрезентација, а предлаже судије, када се за то укаже потреба, за такмичења ФИДЕ у земљи и иностранству,
- доноси правилник о судијским таксама и другим накнадама у вези вршења судијских дужности, као и друга потребна нормативна акта,
- у складу са овим Правилником, води дисциплински поступак и изриче казне против судија који су учинили дисциплинске преступе,
- утврђује висину годишње чланарине коју судијске организације треба да плате Одбору,
- води евиденцију свих шаховских судија,
- издаје дипломе и легитимације националним и међународним судијама,
- врши и друге послове које му повери Извршни одбор ШС Војводине, односно његови органи.

III СТИЦАЊЕ ЗВАЊА ШАХОВСКОГ СУДИЈЕ

Члан 10.

Звање Општинског судије стиче се положеним испитом на семинару за Општинске судије.

Кандидат мора да испуњава следеће услове:

- да је члан шаховске организације најмање годину дана,
- да има завршену осмогодишњу школу или другу одговарајућу квалификацију,
- да поседује најмање трећу категорију,
- да има препоруку свога клуба

Члан 11.

Звање шаховског судије регионалног ранга стиче се положеним испитом на семинару за судије регионалног ранга.

Кандидат мора да испуњава следеће услове:

- да има ранг општинског судије и стаж у том звању најмање годину дана,
- да поседује најмање II шаховску категорију,
- да је у последње две (2) године судио најмање два (2) појединачна такмичења општинског ранга или на одговарајућим рејтинг турнирима и осам (8) екипних првенствених мечева,
- да је савладао паровање шаховских такмичења помоћу компјутерског програма
- да има препоруку свог општинског савеза и да је платио судијску чланарину.

Члан 12.

Звање националног судије стиче се положеним испитом на семинару за судије националног ранга.

Кандидат мора да испуњава следеће услове:

- да поседује звање регионалног судије и стаж у том звању од најмање 2 године,
- да има завршену средњу школу или другу одговарајућу квалификацију,
- да је у последње две (2) године судио најмање два (2) финала на појединачним регионалним односно њима одговарајућим рејтинг турнирима и дванаест (12) екипних првенствених мечева,
-да има препоруку свог регионалног одбора, или ШС Војводине.
-да је савладао паровање шаховских такмичења помоћу компјутерског програма
.да редовно плаћа судијску чланарину и присуствује повременим саветовањима судија.
Да познаје начин ручног паровања Швајцарског система варијанта Фиде и Југословенска кружна варијанта

Члан 13

Услове за стицање звања судије ФИДЕ и међународног судија ИА одређује ФИДЕ а прати и евентуалне измене предлаже ШС Србије. За судије из Војводине предлог Шаховском савезу Србије даје комесар .

Члан 14.

План и програм семинара за судије општинског, регионалног и националног ранга прописује и одобрава у складу са овим Правилником судијска организација ШС Војводине.

Члан 15.

Семинар за судије општинског ранга садржи најмање 20 наставних часова, а семинар за судије регионалног ранга најмање 25 наставних часова и обухватају следеће предмете: Правила игре ФИДЕ, Правилник о шаховским судијама, Правилник о регистрацији и категоризацији, Правилник о екипним такмичењима, припрема и организација шаховских такмичења, врсте шаховских такмичења турнирски системи и упознавање са основама компјутерског паровања и подешавањем и коришћењем дигиталних сатова.

На семинару за стицање судије регионалног ранга предмет је и Ело систем вредновања,међународне титуле а такође и провера знања из паровања компјутером.

Чланови испитне комисије која броји три члана, треба да буду међународне судије или фиде судије а уколико то није могуће обавезно је да председник комисије буде међународни или фиде судија а остала два члана да буду вишег ранга од оних који полажу испит.

Члан 16.

Испит за општинске судије може да се изводи на два начина: А/ Само усмено пред комисијом Б/ Да се испит изводи решавањем тестова.

А. Ако се испит изводи усмено кандидат полаже пред трочланом комисијом и извлачи 3 питања на која одговара.Једно питање је обавезно из правила игре ,једно из правилника о екипним такмичењима а једно из осталих тема. Уколико после три питања комисија мисли да је то потребно, могуће је постављање и додатних питања. Одмах после завршетка испитивања свих кандидата комисија саопштава резултате и резултате објављује на сајту ШСВојводине.

Б/ Ако се испит изводи решавањем тестова онда се за испит припремају две различите верзије тестова и кандидати извлаче једну од те две верзије и по њој полажу. Тестове саставља судија или комисија којој је комесар то поверио , а тестове мора да одобри комесар пре него што се по њима полаже .

Тестови имају највише 120 питања из целог градива а време за полагање тестова је 105 минута. Уколико кандидат одговори исправно на најмање 80% питања положио је тест .Уколико кандидат одговори исправно на најмање 70%питања мора још ићи на додатни усмени испит .

Уколико кандидат одговори исправно на мање од 70% питања није положио тест и пао је на испиту.
Додатни усмени испит изводи се одмах после решавања тестова и обухвата области из којих је кандидат дао погрешне одговоре. Ако задовољи на додатном усменом испиту кандидат је положио за звање општинског судије

Испит за регионалне судије се састоји из два дела и то: 1 усменог испита или тестова и 2 другог дела а то је писмени део и ко не положи први део пао је и не иде на други део испита. Садржај и начин полагања првог дела испита је исти као и за кандидате за општинског судију са тим што се код кандидата за регионалног судију после првог дела полаже и додатни писмени испит из теме рејтинговања и теме међународних титула. Ако се први део испита кандидата за регионалног судију полаже преко тестова онда је дозвољено да се ти тестови разликују од оних за општинске судије и да имају питања из тема рејтинга и међународних титула и паровања компјутером . Тестови могу да садрже до 5 посебних питања из најважнијег дела градива на која се обавезно мора дати тачан одговор да би се положио испит

Члан 17.

Семинар за судије националног ранга садржи најмање 25 наставних часова и обухвата, поред предмета наведених у члану 15, још следеће предмете:
Систем вредновања ФИДЕ (ЕЛО систем), Паровање компјутером помоћу програма Swiss Manager. Ручно паровање у Фиде и Југословенској кружној варијанти . Полагање испита за звање Националног судије се изводи пред испитном комисијом коју чине међународне судије а могуће је и проверавање знања помоћу тестова који су прихваћени од Управног одбора ШС Војводине.

IV. ПРАВА И ДУЖНОСТИ СУДИЈЕ

Члан 18.

Шаховске судије воде сва званична такмичења и важнија незванична такмичења по одредбама предвиђеним правилницима ФИДЕ, Шаховског савеза Србије, Шаховског савеза Војводине и надлежних судијских организација.

Члан 19.

Дужности судије су нарочито следеће:

-учествује у изради турнирског правилиника

- проверава погодности просторија за игру (пространства, осветљења, загревања, вентилације и сл.)

- брине се, да, у сарадњи са организатором, да се обезбеди потребан инвентар (столови, столице, шаховске гарнитуре, сатови, формулари, записници и сл.),

- настоји да се обезбеди и сав потребан технички материјал: демонстрационе табле (ако се партије демонстрирају), зидне табле, натписи и сл.,

- брине се о примени Правила игре ФИДЕ, Правилника такмичења и свих других прописа,

- доноси у првом степену одлуке о свим споровима у току такмичења,

- води потребну евиденцију и документацију о току такмичења,

- доставља организатору, по завршетку такмичења, у предвиђеном року, извештај о постигнутим нормама за играче судије и организаторе и целокупну документацију такмичења. и рејтинг извештај ако се турнир рејтингује .

-Судије су обавезне да учествују на саветовањима судија које организује одбор судија

Члан 20.

У документацију такмичења убраја се следеће: правилник такмичења, такмичарске табеле, програм такмичења, записници појединих кола односно мечева,формулари партија и остала документација (жалбе учесника, саопштења и одлуке судија, турнирског одбора и сл.).

Члан 21.

Извештај судије треба да садржи: опште одредбе о такмичењу, ток турнира, освојене квалификације и титуле (категорије), оцену организације такмичења и по потреби остале особитости.

V ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ СУДИЈЕ

Члан 22.

За све прекршаје, пропусте, материјалне повреде правилника, неспортског и недоличног понашања, неодговорног и лошег вршења функције, судија је одговоран судијској организацији и може бити кажњен по одредбама овог Правилника.

Члан 23.

Дисциплински преступи и прекршаји судије су нарочито ови:

а) неоправдано неодазивање и недолазак на суђење такмичења за које је одређен,
б) неоправдано напуштање суђења такмичења,
ц) неоправдано закашњење на такмичење или на поједине сеансе,
д) некултурно, некоректно и неспортско понашање (вређање, клевете, физички напад и сл.),
е) несавесно, необјективно руковођење такмичењем,
ф) кршење Статута, правилника и одлука и одредаба ШС Србије и других меродавних шаховских форума,
г) неизвршавање одлука турнирског одбора, односно другостепеног органа,
х) неплаћање судијске чланарине, неоправдано неучествовање на саветовањима судија
и) недостављање судијског извештаја и документације организатора такмичења у предвиђеном року,
ј) доношење погрешних одлука у току такмичења, а које утичу битно на резултат
к) непредузимање санкција за прекршаје које учине учесници такмичења, помоћне судије и помоћно особље.

Члан 24.

Казне за дисциплинске прекршаје су следеће:

а) писмени укор,
б) забрана суђења одређене врсте или одређеног ранга такмичења за одређено време,
ц) забрана суђења свих такмичења за одређено време, или неделигирање за одређен период
д) искључење из судијске организације,
е) новчана казна.

Члан 25.

Временске казне не могу бити краће од једног месеца нити дуже од две године.
Казне могу бити и условне.
Условне не могу бити следеће казне: писмени укор, забрана суђења ако је дужа од једне године.

Члан 26.

Код доношења одлуке о казни узимаће се у обзир да ли је прекршај учињен с умишљајем или из нехата, као и све олакшавајуће и отежавајуће околности:

а) олакшавајуће околности су нарочито: признање дела, кајање, добро владање пре и после учињеног преступа, раније некажњавање и залагање у раду шаховске организације;

б) отежавајуће околности су нарочито: раније кажњавање, истоврсност преступа, ниске побуде и лоше држање после учињеног преступа.

Члан 27.

Дисциплински поступак покреће надлежна судијска организација, а на основу пријаве.
Поступак води дисциплинска комисија надлежног шаховског савеза
Пријаву за покретање дисциплинског поступка може поднети:

- турнирски одбор, односно другостепени орган на такмичењу,
- организатор односног такмичења,
- надлежни шаховски форум.
- играч који је оштећен неправилном одлуком судије или турнирског одбора
- клуб који је оштећен

Члан 28.

Чим се отвори поступак, извршилац прекршаја се позива на саслушање или давање писмене изјаве.
Ако извршилац прекршаја не живи у седишту надлежне судијске организације која води поступак, саслушање се може извршити и писменим путем.

Члан 29.

Ако извршилац прекршаја не дође на саслушање или не достави тражену писмену изјаву, казна се може, када се кривица утврди непобитним доказима, изрећи и без саслушања.

Члан 30.

Казна надлежне судијске организације је извршна. Против те одлуке кажњени судија има право жалбе Управном одбору, односно Председништву истог шаховског форума, у року од 15 дана по пријему решења.

Члан 31.

У другом степену може се:

а) жалба одбацити и потврдити првостепена одлука,
б) одлука укинути и предмет упутити првостепеном органу ради поновног претреса,
ц) жалба делимично или потпуно уважити и казна преиначити.

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Сваки судија мора имати судијску легитимацију која је јединствена за све судије у Војводини.
У легитимацију се уносе лични подаци, ранг судије и година и место стицања тог ранга, напредовање у судијском звању, чланарина и други подаци.
Оверу ових легитимација за судије врши ШС Војводине
Приликом обављања судијске дужности на важнијим такмчењима, судија мора имати акредитацију.
Облик и садржај акредитације је следећи: величина 11Х15 цм. и садржи следеће: Знак ШСС и ФИДЕ, испод назив: Шаховски савез Војводине, затим слику судије и испод судијски ранг.

Члан 32

Ступањем на снагу овог Правилника престају да важе сви ранији правилници о судијама.
Овај Правилник ступа на снагу даном усвајања од стране Управног одбора ШС Војводине дана 15 јула 2024 године, а примењиваће се од дана објаве у службеном гласилу Савеза или на сајту ШСВ.